

SŁOWO

Wino, Wtorek 17 sierpnia 1926 r.

ODDZIAŁY:

BARANOWICZE — ul. Szosowa 172
 BRASŁAW — ul. 3-go Maja 64
 DUKSZTY — ul. Gen. Berbeckiego 10
 DUNIŁOWICZE — ul. Wileńska 1
 GŁĘBOKIE — ul. Zamkowa 80
 GRODNO — Plac Batorego 6
 KAMIEŃ KOSZYRSKI — Związek Ziemiań
 LIDA — ul. Majora Mackiewicza 63

NIEŚWIEŻ — ul. Ratuszowa 1
 NOWOGRÓDEK — ul. Mickiewicza 20
 POSTAWY — ul. Rynek 19
 STOLPCE — ul. Piłsudskiego
 ST. ŚWIECIANY — ul. Rynek 9 8
 ŚWIR — ul. 3-go Maja 5
 WARSZAWA — Nowy Świat 46—14
 WILEJKA POWIATOWA — ul. Mickiewicza 24

Redakcja i Administracja ul. Ad. Mickiewicza 4, otwarta od 9 do 3. Telefon: redakcji 243, administracji 228, drukarni 262

PRENUMERATA miesięczna z odosobnieniem do domu lub z przesyłką pocztową 4 zł zagranicą 7 zł. Karty poczkowe w P. K. O. Nr. 30259

W ogłoszeniu dotychczasowa cena pojedynczego numeru 15 groszy, Opłata pocztowa uwzględniona ryczałtem. Redakcja rękopisów niezamówionych nie zwraca.

CENA OGŁOSZEŃ: Wiersz milimetryowy jednoszpaltowy na stronie 2-ej i 3-ej 30 gr za tekstem 10 groszy. Kronika reklamowa lub nadawca 40 gr. W n-ch świątecznych oraz z prowincji o 25 proc. drożej. Ogłoszenia cyfrowe i tabelowe o 25 proc. drożej

Wiedeń, 12 sierpnia.

Rocznica ogłoszenia t. zw. Wej-
 marskiej konstytucji obchodzona jest
 uroczystość w Państwie Niemieckim.
 Nie przemija też w Austrii bez uro-
 czystego nastroju, podsyconego oso-
 bliwie przez niemieckie poselstwo w
 Wiedniu. Tam zbiera się gromadnie
 „kolonia niemiecka”, jak brzmi oficjal-
 ne wyrażenie się — wygłaszane są
 mowy, manifestacja patriotyczna nig-
 dy nie zawodzi. Tegoż dnia, 11-go
 sierpnia odprawiane są uroczyste na-
 bożeństwa nietylko w katedrze św.
 Stefana (Te Deum) lecz i w kościele
 ewangelickim; nawet w synagodze
 w tym roku wypadkiem dnia była
 wielka mowa wygłoszona przez p.
 posła niemieckiego, dobrze znanego
 Warszawię, hr. Lerchenfelda. Zadanie
 nie łatwe Dyplomatycznych finezyj
 trzeba użyć młodości hr. Lerchen-
 feld śmiało potrącił sprawę wejścia
 Niemiec do Ligi Narodów. Nie udało
 się — rzekł — lecz sprawa bynaj-
 mniej nie pogrzebana. Niema wpraw-
 dzie pewności czy będą Niemcy i
 jesienią do Ligi przyjęte lecz to przy-
 najmniej jest faktem, że narody otrzą-
 sać się zaczynają z ducha Wersal-
 skiego, *vom Geiste von Versailles*,
 który „zatrut” wzajemne stosunki na-
 rodów”. O połączeniu się Austrii z
 Niemcami ani słowa. Hr. Lerchenfeld
 zwywał tylko do złączenia się w jedną
 solidarną masę... całego narodu
 niemieckiego. Zaś t. zw. „austriacy”
 do jakiego narodu należą? Zakończył p.
 ambasador swoją mowę wznieśieniem
 okrzyku: „Nasza ukochana ojczyzna,
 nasze Państwo Niemieckie niech ży-
 je!” Późem całe zebranie odśpiewało
 „Deutschland, Deutschland über alles”

Biskup z Linzu, dr. Götliner, któ-
 ry już parokrotnie bardzo ostro wy-
 stępował przeciwko legocześniejszemu
 modzie damskiej, tudzież przeciwko
 udzieleniu ślubów za t. zw. dyspensą
 ogłosił obecnie list pasterski poleca-
 jący samobójstwo i przypominający,
 że samobójca nie winno grzebać przy
 asyście duchowieństwa, że dla samo-
 bójcy niema miejsca na cmentarzu
 oraz, że nie wolno „za samobójcę”
 odprawiać mszy ani też modlić się
 za samobójcę. Biskup Götliner ma
 na celu przykroczenie istniejącej
 samobójstwa, której widownia jest też
 i Wiedeń. Dość powiedzieć, że w
 ciągu roku ubiegłego popełniono w
 Wiedniu — okrągłą cyfrą—2200 sa-
 mobójstw. Objaw istotnie przerażający.
 Lecz czy nawet klątwa kościelna
 powstrzyma tego, którego tak potęż-
 ny nawet czynnik jak instynkt samo-
 zachowawczy powstrzymać nie może
 od rzućenia się do rzeki lub strza-
 skania sobie czaszki kulą?

Popularna, wiedeńska *Volkoper*
 ma zmienić dyrektora. Teatr należy
 do konsorcjum właścicieli. Ci upa-
 trzyli na dyrektora generalnego p.
 Simonsa, któremu by pomagał dwaj
 kapelmistrze pp. Kaiser i Frischer.
 Atoli personel opery, to znaczy za-
 równo artyści jak personel techniczny
 nie życzą sobie takiej dyrekcyj. Tedy
 dziś właśnie zgromadzili się na walną
 naradę i uchwalili (tak!) 152 głosami
 przeciwko 72, że życzą sobie aby na
 czele teatru stanął p. intendent tea-
 tralny z Karlsruhe p. Robert Volkner.
 I uchwałę swą zakomunikowali pp.
 właścicielom Opery Ludowej, który
 ekspozytura jest t. zw. *Theaterverein*.
 Co teraz? Personal chce Volknera;
 niechęć mieć za dyrektora Simonsa.
 Powiadają, że ponieważ wszystko, mo-
 dernizuje się, przeto i teatralne stosunki
 muszą się modernizować. Sądzą że roz-
 rozstrzygnie sprawę okoliczność, iż
 Volkoper ma długi dochodzące do pół
 miliona sztylingów. Kto je zapłaci?
 Personal? Zapłaci *Theatersverein* i —
 chyba wówczas będzie miał prawo
 postawić na czele swego teatru dy-
 rektora według własnego wyboru.

Rozeszły się były pogłoski, że przy-
 była do Wiednia ekscesarzowa Zita z
 czworgiem dziećmi — w przejeździe do
 Węgier. Sensacyjnej plotce wielu dało
 wiare. Okazało się jednak, że to
 tylko wrócił do Wiednia z Scheve-
 ningen, gdzie nad morzem spędzili
 lato hr. Zichy i hrabina wraz z
 dziećmi. Mieliśmy tylko jeden dowód
 więcej jak każda pogłoska o eksce-
 sarzowej a osobliwie o jej dzieciach
 do dziś dnia potrafi zelektryzować
 ludność wiedeńską.

CASCARINE
 LEPRINCE
 L E C Z Y
 PRZYCZYNY I SKUTKI
ZATWARDZENIA
 Sprzedaż w aptekach i składach
 aptecznych.

W. Z. P. Nr. 34 Wtorek, 15.VII 1925 r.

Przebudowa Rady Ligi Narodów

Zadania wrześniowego zgromadzenia Ligi.

GENEWA, 16.VIII (PAT) 6 września zbiera się w Genewie Zgromadzenie Rady Ligi Narodów dla przyjęcia Niemiec do Ligi, nadania im stałego miejsca w Radzie oraz w celu przebudowy całej Rady, a co zatem idzie i wszystkich niemal organizacji Ligi Narodów. Inne sprawy wniesione na porządek obrad Zgromadzenia posiadają zaledwie drugorzędne znaczenie.

Przed Zgromadzeniem odbędą się w Genewie następujące zebrania: I podkomisji dla spraw rozbrojenia, zebranie dla spraw agencji telegraficznych (przygotowanie konferencji prasowej), zebranie w sprawach opieki nad dzieckiem, posiedzenie komitetu ekonomicznego oraz komitetu finansowego, zebranie przedstawicieli państw w sprawie przystąpienia Stanów Zjednoczonych do trybunału sprawiedliwości, zebranie komitetu dla reorganizacji Rady, wreszcie posiedzenie Rady Ligi.

Wszystkie te zebrania poświęcone będą w pierwszej mierze sprawom bieżącym celem zreferowania ich Zgromadzeniu. Nawet sprawy wniesione na porządek obrad Rady mają ten charakter prócz sprawy Klajpedy i uchodźców z Grecji i Bułgarii.

Dwie ewentualności

Specyjalną uwagę wypada zwrócić na posiedzenie komitetu dla reorganizacji Rady. Wobec żądania Hiszpanji zwołania tego komitetu zebranie to napewno nie ograniczy się do załatwienia jedynie formalności, lecz może mieć bardzo nawet doniosłe znaczenie. Dwie mogą być ewentualności: albo rząd hiszpański uzyskał po majowej sesji komitetu jakieś obietnice, które dopuszczająby możliwość dojścia do kompromisu, albo też rząd hiszpański pragnie smucić komitet do urzędowego skonstatowania że Hiszpanja stałego miejsca w Radzie nie uzyska i komitet czyni oficjalne oświadczenie pomiędzy Niemcami, a Hiszpanją, a wtenczas Hiszpanja wyciągnie z tego wniosek.

W tym drugim wypadku może zachodzić obawa, że nawet pierwsza część prac komitetu upadnie i cała sprawa reorganizacji Rady zostanie wzięta bez żadnego przygotowania przed Zgromadzeniem.

Niejasna sytuacja w Genewie.

BERLIN, 16.VIII. PAT. Welt am Montag donosi z kół dobrze poinformowanych, że mimo oficjalnego optymizmu sytuacja w Genewie przedstawia się niejasno. Celem zaspokojenia aspiracji Hiszpanji w sprawie stałego miejsca w Radzie Ligi Narodów wysunęła podobno Francja projekt aby na pół stałych miejscach nastąpiła zmiana nie co 3, a co 5 lat i aby Hiszpanji zabezpieczono już dziś ponownie wybór po upływie 5 lat. W ten sposób miałaby Hiszpanja zapewniony udział w Radzie na lat 10.

Dziennik twierdzi, że takie same żądania w razie urzeczywistnienia tego projektu wysunęłyby i Polska i że trudności wzrosną, gdyż wystąpiłyby również z podobnymi żądaniami i inne państwa.

Kampanja prasy niemieckiej.

BERLIN, 16.VIII. PAT. Cała prasa popołudniowa bez różnicy zapatykiwa prowadzi ożywioną kampanję w sprawie reorganizacji Rady Ligi. Berliner Tageblatt twierdzi, że projekt mandatów pół stałych na okres pięcioletni jest pochodzenia polskiego. Dziennik ten twierdzi w depešy z Genewy, że między mocarstwami toczą się rokowania mające na celu uniknięcie kryzysu jaki groziłby Liuzie Narodów gdyby przyjęcie Niemiec na wrześniowej sesji Ligi miało uleść zwycię. Wobec przeciwności i trudności związanych z reorganizacją Rady rozważana jest rzekomo w Genewie myśl zaniechania narazie powiększenia jej o trzy miejsca niestałe.

Ciężkie zadanie Litwy.

GDĄŃSK, 16.VIII. PAT. Danziger Zeitung donosi z Kowna, rzekomo że źródła miarodajnego, że delegacja litewska na wrześniową sesję Ligi Narodów będzie miała trudne zadanie do spełnienia. W pierwszym rządzie delegacji litewskiej będą musieli odpowiedzieć na skargi wniesione do Ligi Narodów przez Klajpedzian, poźatem zaś delegacja litewska podejmie kampanję przeciw przyznaniu Polsce miejsca w Radzie Ligi Narodów. Natomiast Litwa poprze sprawę wstąpienia Niemiec do Ligi Narodów.

Traktat handlowy litewsko-sowiecki.

KOWNO, 16.VIII. Pat. Eita donosi, że projekt traktatu handlowego litewsko-sowieckiego został już przez rząd litewski zatwierdzony. Projekt ten przewiduje dla obu stron klauzylę największego uprzywilejowania.

Pretensje Włoch do Tangeru.

LONDYN, 16.VIII. Pat. Daily Mail donosi, że Mussolini wystosował niedawno do rządu brytyjskiego memorandum, domagające się udziału Włoch w administracji Tangeru na stopie równości z Francją, Hiszpanją i Anglią. Tenże dziennik donosi, że generał Primo de Rivera oświadczył wobec przedstawicieli prasy, że administracja Tangeru winna być powierzona też Hiszpanji.

Propaganda Dr. Luthera w Ameryce Połud.

CARACAS, (Venezuela) 16.VIII. Pat. Dr. Luther był kanclerz niemiecki po 3 dniowym poycie w Caracasie odjechał wczoraj do Kolumbji. Były kanclerz zwiedzi główne ośrodki życia niemieckiego w Południowej Ameryce.

Sledztwo w sprawie eksplozji.

BUDAPESZT, 16—VIII. Pat. Wedle doniesień pism, aresztowani wczoraj 3 robotnicy zostali wypuszczeni na wolność z powodu braku dowodów winy. Siedziwo wykazało, że eksplozja nastąpiła z powodu przekroczenia zakazu palenia tytoniu przez robotników. Pisma budapeszteńskie donoszą, że straż na wyspie Csepel przed kilku dniami strzelała do dwu osobników, którzy usiłowali się zbliżyć do prochowni. Również i w tym kierunku prowadzone jest sledztwo.

Katastrofy kolejowe we Francji.

PARYŻ 16.VIII. PAT. Wskutek wykolejenia się kilku wagonów pociągu zdążającego z Nantes do Lyonu jedna osoba została zabita, a 3 kontuzjowane.
 PARYŻ 16.VIII. PAT. Uszły na ośworu Lyońskim zderzył się pociąg podmiejski z lokomotywą manewrującą. Jedna osoba została zabita, a 28 odniosło rany, w tem 6 ciężkie.

200 pasażerów w niewoli u bandytów.

LONDYN, 16.VIII. PAT. Times donosi z Hongkongu: Bandyci zaatakowali pociąg na linji Kanton — Samsuli, przyciem ograbili i uwięzili do niewoli 200 pasażerów.

Lot Anglja-Australja zakończony.

MELBOURNE, 16.VIII. PAT. Lotnik Cobham wylądował tu wczoraj witalny entuzjastycznie przez ludność. W ten sposób lotnik zakończył swój lot z Anglii do Australji.

Ziarenka prochu.

Jest ich — po szczypcie — tu, tam, owdzie po calutkiej arenie życia politycznego międzynarodowego.

Wzemy np. „kwesję abisyńską”. Dla rodowitych Abisyńczyków nie istnieje ona wcale. Istnieje ona atoli — dla Anglii, Włoch i Francji. To wystarcza. W 1906 tym cesarz Menelik godził się na zaaprobowanie i podpisanie traktatu gwarantującego trzem wymienionym państwom taką to i taką „sferę wpływów” w Abisynji. Dział już uważają że państwa, że traktat dojrzał już do — rewizji.

Jeszcze przed wiekami wiedziano doskonale, że z jeziora Tanu (na terytorjum dzisiejszej Abisynji) dąbio się uczynić potężny zbiornik wody regulujący cały bieg Nilu. A Nij, jak wiadomo, reguluje całe życie zarówno w Sudanie jak w Egipcie. Anglja zyczyłaby sobie bardzo... urzeczywistnić prastary projekt. Jakże to jednak pogodzić z suwerennością Abisynji uroczyste zagwarantowaną w traktacie z roku 1906 go? Włochom znowuż potrzebny nieodbitcie dla Entente (wielka kolonia włoska nad morzem Czerwonem) i dla włoskiego Somali — t. zw. *Hinterland*. A mogłaby nim być przecie tylko Abisynja! Próbowali Włochy... ekspansji zbrojnej. Po bite sromotnie pod Adua (1896) zweeklowały całą kwesję na tory układów pokojowych. Nie doprowadziły one atoli do żadnego dotąd rezultatu. Francja właśnie na drodze przyjaznych pertraktacyj potrafiła przeprowadzić koleję przez abisyńskie terytorjum do swego Somali (tuż u cięśniny prowadzącej z oceanu Indyjskiego na morze Czerwone) i ciągnie z tej linji ogromne zyski. Francja też wywiera dziś wielki wpływ na stosunki ekonomiczne w Abisynji. Ale... *l'appetit vient en mangeant*. Anglja przyznała Włochom, w razie zwycięstwa w wielkiej wojnie: prawo do wielkich „wpływów” w zachodniej Abisynji, a Włochy przyrzekły popierać Anglję w sprawie jeziora Tanu. Układ ten wyszedł na jaw w 1923-cim gdy zarówno Anglja jak Włochy sprzeciwiły się gwałtownie i solidarnie... wejściu Abisynji do Ligi Narodów. Zaś w grudniu 1925-go Włochy i Anglja zawarły nową umowę będącą faktycznie przygrywką do politycznego rozbioru Abisynji — zawiadamiając tylko o tem Francję i to dopiero w kwietniu r. b. Abisynja, w charakterze członka Ligi Narodów energicznie protestuje przeciwko umowie włosko-angielskiej. O! i szczypia prochu czekająca tylko na... „nieszczęśliwy wypadek”.

W Egipcie ruch niepodległościowy ani myśli słabnąć. Przeciwnie, obóz polityczny Saada Zaglula rośnie. A dąży on, jak wiadomo, do odzyskania pełnej niepodległości Egiptu drogą choćby rewolucyj. Egipcyscy liberalni konstytucjonalisci to tylko — ewolucjonisci. Braknie im tylko jednej... litery aby się niczem nie różnić od stronników Zaglula. Tych zaś, którzy chcieliby wypędzić Anglików nawet z Sudanu, niewiele zasiada w parlamencie egipskim, wszystkiego pięciu, a stronniotwo ich zwane narodowem dało się już nieraz ostro Anglii we znaki.

Inna szczypia prochu, bynajmniej nie... zamoka od tego, że trafiła na — morze Śródziemne. Ścisłe jeszcze nie wiadomo do czego dąży współniemi siłami Włochy i Hiszpanja. Czyliż by do osłabienia, jeżeli nie do

zaanulowania dotychczasowego stanowiska Francji na morzu Śródziemnem? Dotąd mówi się i pisze tylko o *wzajemnem popieraniu wzajemnych* włosko-hiszpańskich interesów na morzu Śródziemnym i — w Afryce Północnej. Francja śpieszy zawrzeć „jakąś” umowę z Hiszpanją, nie przestaje jednak krzywo, bardzo krzywo spoglądać i na Hiszpanję i na Włochy.

Na półwyspie Bałkańskim „wrzenie” nie ustaje. Tam znowuż zaczyna być w stanie „zapalnym” tak zwana, nieśmiertelna „kwesja macedońska”. Rdzenni Macedończycy uważają, że Jugosławja, Bułgaria i Grecja przywłaszczyły sobie aczkolwiek na podstawie decyzji traktatu Wersalskiego, wszelakoż *jure caduco* spory kraj z miastami Skopje, Monastir i Saloniki, który powinien by stanowić suwerenną — niepodległą Macedonję. Tylko tyle. Węgłem żarzącym się wciąż jest tam rozgłosna V. M. R. O. co ma znaczyć *Vonrechna Makedonska Revolutzionna Organizatzia*, czyli Wewnętrzna Macedońska Organizacja Rewolucyjna. Dwa lata temu zamordowano jej wodza Aleksandra, obecnie stoi na jej czele tryumwirat. Organizacja dąży też do utworzenia jednego państwa federacyjnego z Macedonji, Grecji i Bułgarii. Grecja powołała już do życia kontrorganizację nazwaną „grecka pięść”. Również komuniści głównie zwalczają V. M. R. O. dążąc do utworzenia jednego państwa federacyjnego (Jugosławja, Bułgaria i Macedonja) lecz pod egidą... Trzeciej Międzynarodówki. Rząd Sowiecki trzyma na rezydencji w Wiedniu swoją bojówkę, która właśnie zamordowała Aleksandra. Nacjonalisci macedońscy odplacili się sprząając szefa wiedeńskiej bojówki, Panice a Miszewa i Sokolarskiego Sofji, podczas gdy tam agitowali. W Monastyrze V. M. R. O. uważała za wskazane zgładzić redaktora naczelnego gazety serbskiej „Gwiazda Południowa”, Popowicza. Ze swej strony rząd bułgarski gotuje się wnieść do Ligi Narodów rekurs żądający aby Liga dopomogła niu rozwiązać i rozproszyć organizację zagrażającą nietykalności państwa bułgarskiego. Rząd włoski zaczyna już niemal jawnie popierać „wrzenie macedońskie”, dając hersztom macedońskich „band” i abisańskich szeroką gošcinę w Bari. Świeżo też otrzymano w Belgradzie wiadomość, że generał Protogerów podczas bytności swojej w Rzymie konferował z przebywającymi tam macedońskimi emigrantami... Kwestja też macedońska ostro poróżniła z sobą ostatnimi czasy Bułgarję i Serbję, a Bułgaria np. wywiekla „tradycje historyczne” że w X-tem i XII-tem stuleciu cała Macedonja stanowiła integralną część Wielkiej Bułgarii niepodległej. To też wielkie masy Macedończyków „schroniły się” w ostatnich czasach z Serbji do Bułgarii. Siowem — na Bałkanach też ziarenko do ziarenka zebrza się wcale ładn, a właściwie nieladna szczypia prochu.

Częle tylko szczęście, że dotąd nigdzie jeszcze nie zatlił się lont. Proch sam w sobie nie jest niebezpieczny. Trzeba tylko, rozumie się, umieć z nim się obchodzić.

Jacz.

Sejm i Rząd.

Stanowisko min. Klarnera.

WARSZAWA, 16.VIII (tel. wt. Słowa) Min. Skarbu p. Klarner wyjeżdża jutro na dwa dni do Krakowa. Stanowisko ministra Klarnera uważane jest nadal za zachwiane. W ciągu sierpnia p. Klarner prawdopodobnie się utrzyma natomiast we wrześniu jak przypuszczają zgłosi swą rezygnację. Jako następcę wymieniają min. Przemysłu i Handlu p. Kwiatkowskiego. Wymieniano również nazwisko p. Władysława Grabskiego jako kandydata do teki Skarbu, lecz kandydaturę tę należy uważać za wykluczoną wobec stanowiska marszałka Piłsudskiego.

Wielkie zdziwienie w kołach politycznych wywołano wystąpienie „Głosu Prawdy” przeciwko ministrowi Klarnerowi, które jedynie obniża autorytet ministra który urzęduje i całego rządu.

Przyjazd posła Kętrzyńskiego.

WARSZAWA, 16.VIII (tel. wt. Słowa) Dziś przybył do Warszawy p. Kętrzyński poseł nasz w Moskwie. P. Kętrzyński zabawi w Warszawie kilka dni a następnie uda się na urlop wypoczynkowy zagranicę.

Wojewoda Raczkiewicz u min. Młodzianowskiego.

WARSZAWA, 16.VIII. (tel. wt. Słowa) Dziś przybył do Warszawy wojewoda Raczkiewicz i został przyjęty przez Min. Młodzianowskiego, z którym odbył dłuższą konferencję.

Skład Rady Prawniczej.

WARSZAWA, 16.VIII (tel. wt. Słowa) Skład osobowy Rady Prawniczej zostanie ogłoszony prawdopodobnie w ostatnich dniach bieżącego miesiąca.

Prof Kemmerer.

WARSZAWA, 16.VIII (tel. wt. Słowa) Prof. Kemmerer zabawi w Polsce do 15 września. W najbliższą niedzielę prof. Kemmerer udaje się do Krakowa, gdzie zabawi kilka dni. Z kół zbliżonych do prof. Kemmerera komunikują, że prof. Kemmerer nie składał żadnego memoriału w sprawie likwidacji Banku Rolnego. Wiadomości, które o tem ukazały się, są pozabawione podstaw.

Dzień oszczędności w Polsce.

W dniu 31 października t. j. w rocznicę zamknięcia pierwszego międzynarodowego kongresu oszczędnościowego odbytego w roku 1924 w Medjolanie obchodzi cały świat święto oszczędności. Dzień ten jest poświęcony wyteżonej pracy w kierunku propagandy i należytego rozpowszechnienia gospodarczego i moralnego znaczenia oszczędności dla społeczeństwa.

Staniem P.K.O., która jako największa w państwie naszym instytucja oszczędnościowa uważała za swój obowiązek podjąć inicjatywę w tej sprawie, odbyła się onegdaj w ministerstwie skarbu pod przewodnictwem dyrektora departamentu obrrotu pieniężnego Wojtkiewicza konferencja przedsięwzięcia przedstawicieli ministerstwa skarbu i państwowych instytucji finansowych, która w zupełności zaaprobowała przedłożone wnioski co do obchodu w roku bieżącym święta oszczędności w Polsce.

W najbliższych dniach ministerstwo skarbu powoła ścisły komitet obchodu, który zajmie się organizacją dnia oszczędności i zaprosi do współpracy wszystkie interesowane zresztem i instytucje.

Uwagze PENSIONATÓW INTERNATÓW

wynajmujący pokoje z utrzymaniem dla uczącej się młodzieży i t. p. Ogłoszenia do wszystkich pism na specjalnie ulgowych warunkach przyjmuje BIURO REKLAMOWE STEFANA GRABOWSKIEGO Garbarska 1, tel. 82.

Doktor D. Zeldowicz
 Kobieta-lekarka Z. Zeldowiczowa
 Przyjmuje 9—11 5—8 od 12.5 Chor. kobiece oraz spec. weneryczne, mucropłciowe i skórne ul. Mickiewicza Nr. 24 (obok hot. Bristol). W. Zdr. P. Nr. 31.

Dr Wiera Gierszun

wznowiła przyjęcia chorych CHOROBY OCZU od 1 — 3 codziennie, ul. Gdańska 6, m. 6

8 mio klasowe liceum polsko francuskie, francuska szkoła początkowa i ogród dziecięcy

N. Szepowalnikowej ul. Trocka Nr. 7.

Na podstawie pozwolenia Wil. Okr. Szk., w liceum polsko-francuskiem przedmioty zasadnicze wykładane są w jęz. polskim wg programu gimnazjów państw., w jęz. francuskim pozostałe. Kancelarja czynna codziennie w dni powszednie od 10 do 1 pp. Do podań o przyjęcie do 1 i 2 klasy liceum polsko-francuskiego i szkoły francuskiej załączac należy metrykę urodzenia i świadectwo o szczepieniu ospy. Posiadamy internat na 10 dzieci. Początek zajęć 3 września. Egzaminy wstępne 1-go i 2-go września.

KURJER GOSPODARCZY

ZIEM WSCHODNICH

BILANS HANDLOWY województw wschodnich.

(Patrz „Słowo” Nr. 175 — 178 i 183 — 187).

9. Inne wytwory.

Poza wytworami rolnictwa i przemysłu, których bilans dla województwa wileńskiego podaliśmy w szeregu poprzednich artykułów, jedynie jeszcze dla węgla odtworzyć możemy bilans (na podstawie „Rocznika statystycznego przewozu towarów na polskich kolejach państwowych” Wytwory garbarskie i kuśnierskie, papier i wyroby papiernicze, surowce włókiennicze i wytwory przemysłu włókienniczego i t.d. pominąć niestety musimy milczeniem, ponieważ „Rocznik” odnośnie do tych artykułów nie podaje stacji przeznaczenia, ograniczając się do wskazania tylko dystryktu).

Odnośnie do węgla, koks i t.d. trzeba zaznaczyć, że statystyka nie obejmuje przewozów gospodarczych na potrzeby kolei żelaznych. Za minimalną normę stanowiącą o wyszczególnieniu danej relacji (stacji nadania i przeznaczenia) przyjęto w „Roczniku” ilość nadania z danej stacji nadawczej na daną stację przeznaczenia przynajmniej 100 ton ładunku w okresie rocznym.

a. Węgiel kamienny i brykiety. Głównym odbiorcą było Wilno, dokąd w r. 1924 przywieziono:

Z rejonu dystryktu:	tonn:
Warszawskiej	8193
Katowickiej	3784
Krakowskiej	1765
Wileńskiej	80

Razem 13822 tonn

Węgiel pochodził z kopalni Mars Grodzice II, Paryż, Czeladź, Brandenburg, Graf Franz. Nadawany był również na stacjach Dziedzice (dystrykt krakowskiej), Warszawa i Grodno.

Poza Wilnem przywieziono z innych województw do następujących stacji: z rejonu dystryktu warszawskiej do N. Wilejki — 554 tonn, do Oszmiany — 122 tonn; z Grodna dystryktu Wileńskiej do N. Wilejki — 107 tonn; z rejonu dystryktu Katowickiej do Turmonta — 1565 tonn, do Jaszun — 140 i do N. Wilejki — 125 tonn; wreszcie ze st. Dziedzice dystryktu Krakowskiej do N. Wilejki — 140 tonn.

Ogółem więc przywieziono węgla kamiennego i brykietów z innych województw do województwa wileńskiego:

Stacja przeznaczenia	tonn
Wilno	13822
Turmont	1565
N. Wilejka	926
Jaszun	140
Oszmiana	122

Razem 16575

Z zagranicy przywieziono (do Wilna ze stacji granicznej Zebrzydowice) 15 tonn, czyli ogólny przywóz wyniósł 16590 tonn.

Wywóz wyraził się cyfrą 1587 tonn skierowanych ze stacji Turmont do Łotwy.

Bilans w obrocie węglem kamiennym i brykietami kształtował się zatem ujemnie w wysokości 15003 tonn.

Obrót wewnętrzny (t.j. w obrębie województwa) w „Roczniku” nie jest notowany, widocznie więc miał miejsce w bardzo ograniczonych ilościach nie osiagających minimum normy w relacjach dla węgla uwzględnionych.

b) węgiel brunatny i brykiety. Dla stacji województwa wileńskiego brak notowań — widocznie i tu obrót wewnętrzny i zewnętrzny wyrażał się zbyt małymi ilościami nie osiagającymi minimum uwzględnionych relacji w przewozach. Wogóle dla całego rejonu dystryktu wileńskiej nadania miejscowe wynosiły razem 386 tonn, za granicę 37 tonn.

c) koks węglowy. Stacje przeznaczenia w „Roczniku” nie wskazane. Dla całego rejonu dystryktu wileńskiej nadanie miejscowe wynosiło 177 tonn.

d) torf i brykiety torfu. „Rocznik” nie podaje stacji przeznaczenia. Można jednak stwierdzić, że przywozu nie było ani z innych województw ani z Łotwy. Jako stacja nadania figuruje Kiena — 1527 tonn. Przepuszczalnie transport powyższy skierowany był wyłącznie do Wilna.

W jednym z następnych numerów podamy ogólne zestawienie bilansu województwa wileńskiego według pozycji jakie się dały odtworzyć na podstawie „Rocznika Statystycznego

go”, — następnie zaś przejdziemy do ustalenia bilansu hadlowego województwa Nowogrodzkiego.

D. c. n.

Zygmunt Harski.

INFORMACJE.

Plany eksportowe rządu.

Według informacji udzielonych ostatnio przez ministra rolnictwa, zbioru tegoroczne zaliczyć będzie można przypuszczalnie do pomyślnych.

Korzystna zmiana pogody w ostatnich tygodniach wpłynęła na znaczną poprawę urodzajów.

Zbiory zbóż, z wyjątkiem żyta, spodziewane są równe lub mało co niższe od osiągniętych w roku ubiegłym. Okopowe wykazują na razie stan średni lub poniżej średniego, jednakże przy sprzyjającej pogodzie stan ten może stopniowo ulec pewnej poprawie.

Co się tyczy zbioru owoców, danych cyfrowych, nawet przybliżonych, jeszcze niema. Urodzaj jabłek jest gorszy od zeszłorocznego, i produkcja będzie przypuszczalnie znacznie niższa od produkcji roku ubiegłego; urodzaj gruszek będzie przypuszczalnie dobry.

Co się tyczy niekorzystnego wpływu tegorocznych klęsk żywiołowych na urodzaje, to zdaniem ministra, szkody i straty spowodowane w roku bież. klęskami żywiołowymi nie dadzą się jeszcze przedstawić liczbowo. Miały naogół charakter sporadyczny. Nadmiar wilgoci w poważniejszy sposób obniżył plony w powiatach bliższym i sochaczewskim.

Grady i ulewy specjalnie zaznaczyły się w województwach: tarnopolskim, lwowskim i krakowskim, oraz łódzkim i warszawskim.

W całym kraju, z wyjątkiem województw: wileńskiego, nowogrodzkiego i polskiego, daje się odczuwać nadmiar wilgoci.

W ważnej kwestji wpływu zbiorów na wysokość cen rynkowych minister nie mógł dać jeszcze konkretnego wyjaśnienia. Ograniczył się tylko do stwierdzenia, że w związku z przewidywanym eksportem, ceny krajowe zbóż kształtowały się będą w zależności od poziomu cen na rynkach Europy środkowej, pozostając wszakże nieco poniżej tych ostatnich.

Ponieważ rząd liczy się z pewnymi możliwościami eksportu zbóż przeto planuje — jak sam minister zaznaczył — wielką kampanję wywozową. Bliższych szczegółów jednak nie zakomunikował.

Wychodząc z założenia, że zbioru w roku bieżącym, z wyjątkiem żyta, będą prawdopodobnie równe zbiorom osiągniętem w ciągu roku zeszłego, oraz, że w nowy okres wchodzimy ze znacznymi zapasami zboża zeszłorocznego, zwłaszcza żyta, przypuszczalny eksport ziarna oblicza można, biorąc pod uwagę cyfry wywozu zeszłorocznego.

W ciągu roku gospodarczego 1925—26 wywóz zbóż wyniósł: pszenicy — 130639 tonn, żyta — 283661 tonn, jęczmienia — 160551 tonn, oraz owsa 85154 tonn.

Poza zbożem, będziemy niewątpliwie posiadali na wywóz: groch, fasole, grykę, nasiona i t. p.

Przypuszczalne ilości, które po pokryciu zapotrzebowania wewnętrzne go pozostaną na eksport, będą mogły być obliczone dopiero po uzyskaniu ścisłych cyfr, dotyczących tegorocznych zbiorów.

Posiadacze banknotów niemieckich winni zgłaszać swe pretensje do związku wierzycieli.

Posiadacze not banku Rzeszy niemieckiej t. zw. „Reichsbanknoten”, wydanych przed 19 lutego 1919 r. zorganizowali w swoim czasie związek wierzycieli banku Rzeszy niemieckiej.

Siłowne swe pretensje związek opiera na tej zasadzie, że bank Rzeszy jest spółką akcyjną, gwarantującą swe obligacje kapitałom zakładowym, funduszem rezerwowym, waznym składnikiem dochodami i majątkiem ruchomym i nieruchomym.

Ustawa banku Rzeszy wyraźnie postanawia, że w wypadku, gdyby bank znalazł się w niemożności spłacenia swych zobowiązań, kanclerz Rzeszy obowiązany jest mianować kuratora dla obrony interesów posiadaczy obligacji banku.

W r. 1924 bank Rzeszy przewalutował swe akcje w stosunku 50 proc. normalnej wartości na złote marki, a więc przynajmniej w tym stosunku powinny być zaspokojone pretensje jego wierzycieli, tembardziej, że w myśl ustawy, mają oni pierwszeństwo przed akcjonariuszami.

Związek wierzycieli banku Rzeszy posiada oddziały w Hiszpanji, w Odeasie, Łotwie, Litwie i Estonji, obecnie zaś rozpoczyna swą działalność w Polsce przy współudziale zrzeszenia spółdzielczego zredukowanych urzędników („Handelbloek”, Chmielnia 15).

Rozpoczęto przedewszystkiem rejestrację wszystkich posiadaczy banknotów t. zw. „Reichsbanknoten”.

Nowe ustawy i rozporządzenia. Z „Dziennika Ustaw Rz. P.” Nr. 80, z dnia 10 VIII 1926:

— Rozporządzenie M—ra Kolei z dnia 27 lipca 1926 o zmianach i uzupełnieniach taryf towarowej polskiej kolei normalnotorowych (poz. 447);

— Rozporządzenie M—rów Skarbu, Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa i D. P. z dnia 2 sierpnia 1926 o zmianie rozporządzenia z dnia 28 lipca 1925 w sprawie cel wywozowych (poz. 448).

jące stosunki ekonomiczne pomiędzy Rzeczpospolitą Polską a Republiką czechosłowacką, podpisane w Warszawie dnia 7 kwietnia 1925 r. (poz. 449).

Z „Dziennika Ustaw Rz. P.” Nr. 82, z dnia 13 VIII 1926:

— Rozporządzenie M—ra Skarbu z dnia 31 lipca 1926 r. w sprawie kursu listów zastawnych Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego w Warszawie, Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego we Lwowie i Wileńskiejskiego Banku Ziemskiego w Wilnie przy przyjmowaniu na poczet podatku majątkowego (poz. 451);

— Rozporządzenie M—ra Skarbu z dnia 31 lipca 1926 r. w sprawie kursu listów zastawnych Państwowego Banku Rolnego przy przyjmowaniu na poczet podatku majątkowego (poz. 452);

— Rozporządzenie M—ra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 5 lipca 1926 o zmianie rozporządzeń, dotyczących podziału na okręgi i obwody inspekcji pracy (poz. 454);

— Rozporządzenie M—ra Przemysłu i Handlu z dnia 4 sierpnia 1926, dotyczące zmiany niektórych postanowień r—nia M—ra P. i H. z dn. 13 XII 1924 w sprawie należności budowlanych uiszczanych przez abonentów państwowych sieci telefonicznych nowozakładających się, zmieniających lokale lub cesjonariuszy (poz. 457).

KRONIKA MIEJSCOWA.

— (o) Podatek przemysłowy dla rzeźników. Min. Skarbu wyjaśniło sprawę opodatkowania podatkiem przemysłowym od obrotu sprzedaży mięsa surowego.

Rzeźnicy, zaopatrujący swe zakłady handlowe w mięso, otrzymane z uboju na rzeźni zakupionych przez siebie żywych sztuk bydła, nie potrzebują w myśl wzmiankowanego wyjaśnienia wykupować świadectw przemysłowych na bicie bydła, ale wystarczy im wykupno jednego tytułu świadectwa przemysłowego na sprzedaż mięsa III-ciej względnie IV ej kategorii.

Nie uznając uboju bydła za odrębną przedsiębiorstwo przemysłowe, poleca Min. Skarbu opodatkowanie wobec tego hurtowej sprzedaży mięsa surowego, mogącej się wykazać prawidłowo prowadzonymi księgami handlowymi wedle stawki pół proc., a sprzedaży detalicznej lub drobnej wedle stawki 1 proc.

Zakłady masarskie opłacają nadal podatek przemysłowy wedle stawki 2 proc. a jedynie, jeżeli w zakładzie handlowym, należącym do przedsiębiorstwa masarskiego dokonywa się oprócz sprzedaży wyrobów własnego zakładu masarskiego jednocześnie sprzedaż nieprzerobionego mięsa surowego, względnie wędlin wyrobu obcego, to do obrotów, osiągniętych ze sprzedaży tych ostatnich artykułów, mają być stosowane ulgowe stawki podatkowe, jak dla przedsiębiorstw sprzedaży mięsa surowego.

— (o) Należność egzekucyjna przy rozłożeniu na raty. Zdarza się często, iż podatnik już po przeprowadzeniu u niego egzekucji uzyskuje odroczenie, względnie rozłożenie na raty zaległych podatków. Otóż jeżeli podatnik ten wniosł odnośne podanie o rozłożenie na raty przed przeprowadzeniem u niego egzekucji, natenczas nie jest obowiązany do płacenia kosztów egzekucyjnych (5 pro.), na wypadek natomiast, jeżeli wniesiono podanie już po przeprowadzeniu egzekucji, podatnik jest do płacenia kosztów egzekucyjnych obowiązany, a egzekutor ma prawo, w razie odmowy uiszczenia należności egzekucyjnej, prowadzić egzekucje, względnie sprzedać licytacyjnie część ruchomości na pokrycie kosztów egzekucji.

— (t) W sprawie odroczenia rat daniny lasowej. Ministerstwo Robót Publ. w celu zorjentowania się o spodziewanych wpływach z daniny lasowej, poleciło Urzędowi Wojewódzkiemu przedłożyć w trybie przyspieszonym, wszelkie wnioski o ewentualne odroczenie wpłacania rat. Ostateczny termin wyznaczony został na wrzesień. Ponadto do 30 października r. b. poleca ministerstwo przedłożyć szczegółowe sprawozdanie o wszystkich wpływach (w naturze i gotówiznie) z daniny lasowej.

NADESLANE.

— Zwalczenie szkodników rolnych. Od dłuższego czasu poświęcają nasze sfery rolnicze wiele czasu i trudu w zwalczaniu chorób w rolnictwie. Na obszarze Polski stwierdzono bowiem kilkadziesiąt gatunków szkodników, szkodników grybkoowych i zwierzęcych, niszczących bezwzględnie zasiewy, rośliny, a temsamem ilość i jakość zbiorów, z gospodarstw rolnych. Energiczne i systematyczne zwalczanie szkodników tych — wzorów zagranicy — ma w kraju rolniczym jakim jest Polska, pierwszorzędne znaczenie. Nie trzeba chyba udawać, że gdyby rolnicy nie bagatelizowali sobie jak dotychczas tego stanu rzeczy, wówczas jakkolwiek dłażaliby we własnym interesie, pokalifby jednocześnie kraj i całowzrost gospodarki podnieśli na taką wyżynę urodzajów, na jaką ze względu na swój obszar i glebę zasługują.

Trzeba jednak zgodnie z prawdą przyznać, że są i u nas gospodarstwa rolne, które nie posiadają w tyle w postępie rolniczym, wykorzystują dla należytej gospodarki rolnej te zdobycze i środki, które przez stacje rolnicze i fachowców rolników w zwalczaniu najważniejszych szkodników i pasożytów wypracowane, okazały się najbardziej skutecznymi. Byłoby rzeczą niemiernie pożądaną, gdyby za przykładem tych nielicznych jeszcze u nas gospodarzy, poszedł ogół rolników. Wiadomo, że powiększenie pojawiających się szkodnikami nasion zbóż są: śnieć, rdza, głownia, zgorzeł rdzba żyta, zgorzeł siewek buraczkany i t. p. — wiadomo również każdemu rolnikowi jak wielkie szkody w polu choroby te wyznajdają, oraz jak dziesiątkują pracę i trud rolnika bezprownie. Nie od rzeczy zatem

będzie z nadchodzącą porą zasiewów jesiennych przypomnieć rolnikowi konieczność zwalczania tych chorób środkami jedynie pewnymi. Obok bowiem przetwarzania należytej uprawy mechanicznej roli, zastosowania odpowiednich nawozów, niezbędne jest również zaprawianie nasienia. Jest ono powszechnie już uznane za pożyteczne, a w wielu wypadkach za wprost konieczne. Ponieważ atoli środków udziających czyli t. zw. baje jest wiele i takie, które niejednokrotnie nasienie niszcza, dając w rezultacie zbiór nikły, — jest obowiązkiem zwrócić uwagę, że od szeregu lat zdobył sobie uznanie wśród rolników w kraju i zagranicą środek pewnie odkażający — zaprawa (bajca nasenna) „Uspulun”. Opinie wybitnych sfer wykazały, że „Uspulun” nie tylko lepiej czirni przed śniecią i innymi wymienionymi szkodnikami, aniżeli formalina i wtrójni miedzi, nie zmniejsza (jak tamte środki) sily kiełkowania, lecz przeciwnie sily kiełkowania pogębuje, dając w rezultacie bardzo czyste i dobre zbiory ilościowo i jakościowo. Manipulacja przy Uspulunie jest prosta i łatwa. Dla prostszego i krótszego sposobu zaprawiania można zamiast Uspulunu do rozpuszczenia w wodzie (zaprawiano trwa pół godziny) stosować Uspulunusuchy, przy którym należyte bajcowanie trwa 5—10 minut.

GIEŁDA WARSZAWSKA

10 sierpnia 1926 r.

Dewizy i waluty:			
Tranz.	Sprz.	Kupno.	
Dolary	9,02	9,04	9,00
Holandja	364,90	365,80	364,00
Londyn	44,17	44,29	44,06
Nowy-York	9,07	9,09	9,05
Paryż	24,87	24,75	24,81
Praga	26,93	27,	26,86

KRONIKA

WTOREK 17 Dziej Jacka W. Jutro

Wsch. s. eg. 4 m. 10

Zach. s. eg. 7 m. 11

— Pierwszy ogólnopolski zjazd katolicki w Warszawie. Program szczegółowy obchodu pierwszego ogólnopolskiego zjazdu katolickiego będzie ogłoszony w najbliższych dniach.

Dochodzą nas wieści, że z całej Polski liczne wybierają się na ten Zjazd delegacje.

Katolickie Wilno powinno również zmanifestować swoje przekonania i uczucia i czynny a leżny wziąć udział w Zjeździe.

Ażebym ułatwić licznym rzeszom mieszkańców naszego grodu i naszej inteligencji w szczególności uczestnictwo w Zjeździe, Komitet Archidiecejalny postara się o ulgowy pociąg do Warszawy, o ile zgłosiło by się conajmniej 400 osób wybierających się na Zjazd.

Zapisywać się należy w Kancelarii Komitetu Archidiecejalnego ul. Śt. Jańska 12 m. 2 w godzinach od 10 ej do 2 j do dnia 23-go sierpnia włącznie najpóźniej.

URZĘDOWA.

— (k) Współdziałanie policji z organami „Polskiej Dystryktu Bezpieczeństwa Wzajemnych”. Wobec tego, że obecnie, w okresie kryzysu gospodarczego i finansowego, często wywoływane są pożary, w celu uzyskania odszkodowania asurancyjnego, wskutek czego są narażone zarówno interesy gospodarcze, jak i bezpieczeństwo osobiste ludności, Komenda główna poleciła pouczyć organa policyjne, aby przy prowadzeniu śledztwa nie ograniczały się do załatwiania sprawy formalnie, lecz nawiązywały ścisły kontakt z przedstawicielami „Polskiej Dystryktu U. Wz.”

W każdym wypadku wykrycia podpalcy „P. D. U. Wz.” wypłacać będzie nagrody pieniężne osobom wskazanym przez policję, których staraniem i zabiegom zawładnięcie będzie wykrycie podpalaczy.

— (x) Udział przedstawicieli drobnych nieruchomości w komisjach szacunkowych. Na skutek prośby związku właścicieli drobnych nieruchomości w Wilnie p. Wojewoda przesłał w dniu wczorajszym do Magistratu m. Wilna wniosek o dopuszczenie do komisji szacunkowej podatków przedstawicieli tegoż związku, którzy będą mogli stawiać w obronie swoich członków.

SAMORZĄDOWA

— (x) Przyjęcie mostu na rzece Wace. W dniu wczorajszym w godzinach popołudniowych odbyło się uroczyste przyjęcie nowozbudowanego mostu na rzece Wace przed Landwarowem. Powyższe odbyło się przy udziale przedstawicieli województwa, starosty p. Wilkowskiego i inż. powiatowego p. Szpakowskiego, oraz inż. p. Łukaszczyka.

— (x) Z posiedzenia wydziału powiatowego. W dniu 14 b. m. w lokalu Sęjmiku pow. Wil.-Trockiego odbyło się pod przewodnictwem starosty p. Wilkowskiego posiedzenie wydziału. Na posiedzeniu po zatwierdzeniu szeregu protokołów z ostatnich posiedzeń rad gminnych postanowiono wezwać gminy do nieopierania, jak dotąd, należności kancelaryjnych od podań ludności przy ubieganiu się o kredyty na zakup nawozów sztucznych. Poza tem rozpatrzone cały szereg spraw, dotyczących szkoły rolniczej w Bukiszkach i należącej do niej fermy. Uchwa-

Pierwszy Ogólnopolski Zjazd Katolicki w Warszawie.

POLACY KATOLICY!

W ponurym momencie zachwiania się wszystkich prawie podstaw życia społecznego, Polska Katolicka zapatrzona w nieśmiertelne wzory Kordeckich wychodzi na zagrożone szanie OJCZYZNY i podejmuje wielkie wołanie o ratownictwo dla ducha, człowieka i ziemi! Polska Katolicka ma przed sobą tylko jedną drogę: ideę Chrystusową, będącą kamieniem węgielnym nie tylko odrodzenia moralnego, ale źródłem sily i spójności milionowej rodziny katolickiej; Polska musi być Chrystusowa, musi być Boża i Katolicka! Żądaniem tym, wypływającym z tysiącletniej przynależności do kultury katolickiej, da wyraz

Pierwszy Ogólnopolski Zjazd Katolicki,

jaki odbędzie się 28, 29 i 30 sierpnia r. b. w Warszawie. Zjazd ten musi się stać widomym łącznikiem polskości z katolicyzmem, musi dać potężny wyraz woli społeczności katolickiej, musi zgromadzić Polskę od wschodu aż po zachód.

Komitet Główny, łącząc uroczystość Zjazdu z 200-letnią rocznicą kanonizacji św. Stanisława Kostki, wychodzi w tych trzydniowych uroczystościach w stolicy Rzeczypospolitej z hasłem: przez Ducha Bożego — do szczęśliwości człowieka w Odrodzonej Ojczyźnie!

Komitet Główny Zjazdu Katolickiego w Warszawie i Komitet Archidiecejalny Wileński.

dotychczas swego kościoła.

Otary wszelkie przyjmuje Wydział Wykonawczy Komitetu w D. O. W.

— (i) Święto Żołnierza Polskiego. W niedzielę dnia 15 b. m. jako w 6 rocznicę zwycięskiej bitwy pod Warszawą, J. Ekscelencja ks. biskup Michałkiewicz odprawił w Bazylice wileńskiej uroczyste nabożeństwo, na którym wojewodę wileńskiego reprezentował Komisarz Rządu na m. Wilno p. Winbor w towarzystwie sekretarza osobistego wojewody p. Capego.

— Odroczenia akademickie. Niezależnie podaje się do wiadomości koleżków, którzy złożyli podania o odroczenie służby w wojsku, — w komisariacie rządu na miasto Wilno, lub też w referacie wojskowemu wileńskiego komitetu akademickiego, iż odroczenia można otrzymać w referacie wojskowemu W.K.A. (Wielka 24) w poniedziałki i piątki od 8-mej do 9 tej.

— (o) Kuferki rekrutów. Przybywający do oddziałów rekruci przynoszą z sobą niejednokrotnie kuferki zbyt wielkich rozmiarów, które nie pozwalają na umieszczenie ich pod łózkami, jak tego wymagają przepisy regulaminu służby wewnętrznej. Ze względu na to władze wojskowe ustaliły następujące maksymalne wymiary kuferków rekrucji: wysokość 36 cm., szerokość 40 cm., długość 60 cm. Kuferki rekrutów nie stosujących się do tego przepisu po przybyciu ich do oddziałów złożone będą w szkladach wojskowych.

— (i) Nowy podział na okręgi i obwody inspekcji pracy. Minister Pracy i Opieki Społecznej w porozumieniu z Min. Przem i Handlu oraz Rolnictwa i D. P. wydał rozporządzenie o zmianie rozporządzeń, dotyczących podziału na okręgi i obwody inspekcji pracy.

Obszar województwa wileńskiego i nowogrodzkiego stanowi jeden XII okręg inspekcji pracy.

Do 63 obwodu należy obszar m. Wilna.

Do 64 obwodu należy obszar powiatów: Wileńsko-Trockiego, Oszmiańskiego, Mołodeczańskiego i Wołyńskiego.

Do 65 obwodu należy obszar powiatów: Brańskowski, Święciański, Dziśnieński, Wilejskiego i Postawskiego.

Do 66 obwodu należy obszar powiatów: Lidzkiego, Stonimskiego, Baranowieckiego, Nowogrodzkiego, Nieświejskiego i Stołpeckiego.

— (k) Podania o zasiłki dla bezr. prac umysłowych. Od dnia 17 b. m. codziennie między godz. 10 a 12-tą P. U. P. P. będzie przyjmowane podania bezrobotnych pracowników umysłowych ubiegających o zasiłek za m. lipiec r. b.

— (k) Jednorazowa pomoc dla bezr. prac umysłowych. Od dnia 14 b. m. P. U. P. P. dokonywa wypłaty jednorazowych zapomóg dla bezrobotnych pracowników umysłowych z sumy 3500 zł. Komisja dopiero zakwalifikowała 85 osób.

— (k) Konferencja w sprawie rewizji celnej. W dniu 18 b. m. o godz. 11 w gmachu Dystryktu Kolejowego odbędzie się przedwstępna konferencja do mającej się odbyć konferencji w Królewcu w sprawie dotyczącej rewizji celnej podróży, bagażu i ładunków.

W Królewcu konferencja zbierze się 25 b. m.

RÓŻNE

— (o) Zjazd przedstawicieli gmin żydowskich w Nowogrodzku. Dnia 24 sierpnia odbędzie się w Nowogrodzku zjazd przedstawicieli gmin żydowskich województwa Nowogrodzkiego. Na zjazd ten zaproszenie otrzymała Wileńska gmina żydowska, oraz posłowie dr. Wygodzki i p. Stuczynski. Na zjeździe będą omawiane sprawy, związane z reorganizacją gmin żydowskich.

— (i) Nowy tygodnik na terenie Wilna. Dowiadujemy się, że

